

INNHOOLD

- Falskt såbed
- Insektbekjempelse
- Bladminerflue i engsvingel
- Vekstregulering og tørre forhold
- Planlegg vekstregulering og borgjødsling i rødkløveren
- Hvitkløver skal også ha bor
- Pussing i hvitkløver
- Vatning
- Husk sprøytevask

Varmt og tørt vær gjør at utviklingen i frøengene går raskt. Det er fortsatt meldt de samme været, så det kan fort få noe tørkestress i frøengene. Har du vanningsmuligheter bør det gjøres før skyting.

Falskt såbed

Ved gjenlegg uten dekkvekst (med falskt såbed) er det viktig å gjøre ferdig såbedet tidlig, slik at ugraset rekker å spire frem før sprøyting og såing av gjenlegget. Falskt såbed er mest vanlig i engrapp og rødsvingel.

Ved såing i det falske såbedet er det viktig å være nøye med å ha gode såforhold og sikre at frøet får god jordkontakt. Hvis såbedet skulle være for løst er det aktuelt med tromling før såing. Anbefalt såmengde 0,4-0,6 kg/daa der laveste mengde brukes ved ideelt såbed. Sådybde; 0,5-1 cm. Såbedet skal ligge minst 1 måned før såing av frøet, og beregn sprøyting med Roundup 2 ganger. Aktuell dosering er 150-300 ml/daa der største mengde brukes mot tørkestressa, tofrøblada ugras. Det er anbefalt at det går ei uke fra siste sprøyting til såing om det ikke kommer nedbør i mellom, på grunn av fare for skade, men faren er nok ganske marginal.

Det bør ikke foretas noen ny jordarbeiding med mindre det er nødvendig på grunn av slemming, hardt såbed eller lignende. I så fall kan en rispe i såbedet med ei ugrasharv eller lignende redskap.

Siste frist for såing av noen arter: Sauesvingel 15. juni, rødsvingel og engrapp 20. juni, bladfaks 15. juli og strandrør 1.juli. Siste frist betyr ikke at det er like greit som å så tidligere, store planter om høsten er avgjørende for avling i 1. års enga.

Insektbekjempelse

Varmt og tørt vær er det stor fare for insektangrep. Værmeldingen tilsier fortsatt svært gode vilkår for alle insekter. Om du ikke har insektsprøytet frø eller kornåker i tidlige år, bør du allikevel kontrollere enga nå i år. Ved annen sprøyting, spesielt med vekstregulator, anbefaler vi generelt å vurdere å blande med insektmiddel. Fastac anbefales mot hvitaksmidd (30 ml/daa). Mot andre insektarter er alle pyretroider likeverdige.

Bladminerflue i engsvingel

Engsvingelen har nå fått det meste av bladene sine og minering vil derfor gå på de øverste bladene. Vi anbefaler derfor insektsprøyting av engsvingel hvor du finner næringsstikk på de fleste av de øverste bladene. Kombiner insektsprøyting og stråforkorting. Vi anbefaler 30 ml Fastac 50, da dette midlet har noe bedre inntrengning i bladene enn de andre pyretroidene.

Bladminerflua gir årvisse angrep på Nord-Østlandet, men angrepet vil ikke være skadelig hvert år. Et år med tidlig angrep grunnet høy temperatur tidlig i sesongen gir større risiko for skadelig angrep enn når angrepet kommer seinere i sesongen.

Vekstregulering og tørre forhold

Stess i engene ser vi etter tørke og ugrassprøyting med Hussar OD. Mange enger ble også røft behandlet i fjor høst grunnet vanskelige innhøstingsforhold. Jordpakking med årets værforhold er en dårlig kombinasjon. Spesielt når nedbørsunderskuddet øker for hver dag, [Vanningsmodell VIPS](#). Moddus M/Moddus Start kan brukes fram til skyting. Etter dette blir virkingen begrenset. Generelt anbefaler vi vekstregulering heller så raskt som mulig i stedet for å vente, da værmeldinga melder fortsatt tørt og varmt. Vurder dosestørrelse – se etiketter i [Plantevernguiden](#)

Siden det er store lokale variasjoner i nedbør og jordbunnsforhold (jordart og jorddybde) anbefaler vi å ta kontakt med din lokale rådgiver for mer presise vurderinger rundt vekstregulering.

Planlegg vekstregulering og borgjødsling i rødkløveren

Mens anbefalingen i de ulike grasartene er vekstregulering så raskt som mulig, har man bedre tid i rødkløveren, da konsekvensen for manglende vekstregulering er ikke så tydelige. Vi anbefaler fortsatt bladgjødsling med Bortrac, men de kjøres i hver sin omgang.

Moddus M: 100 ml Moddus/daa ved begynnende strekning, unntatt i Yngve, hvor det sprøytes noe seinere, ved begynnende knoppdanning

Bortrac: 150 ml/daa. For å unngå kollisjon med vekstregulering bladgjødsles Yngve tidlig og de andre sortene seinere enn vekstreguleringen.

Hvitkløver skal også ha bor

På samme måte som i rødkløver bør hvitkløver bladgjødsles med bor, bor er viktig for vekst av pollenslangen og nektarfylde i blomsten. Bor må derfor tilføres før blomstringen starter. Bruk 100 ml Bortrac/daa.

Pussing i hvitkløver

I forsøk ser vi at pussing og vekstregulering i hvitkløver så snart en ser de første knoppene (som på bildet) vil ikke dette føre til stor avlingsreduksjon, men pussingen reduserer innholdet av annet kløverfrø i avlinga betydelig. Forutsetningen er at pussing gjøres med utstyr som knuser massen godt slik at det ikke blir liggende et lag som dekker enga etter pussing.

Pussing må ikke gjøres dersom det er tørt og ikke utsikter til regn!

Vatning

Frøenger, grasmark og høstkorn bruker nær samme vannmengde som potensiell fordampning, målt på enkelte værstasjoner. Vi anbefaler derfor å se på disse. Husk at vannbalansen aldri kan bli positiv – da renner vannet ut i grøfter.

En kort gjennomgang av vannbalansen i frødyrkingsområdene viser et underskudd på ca 45-60 mm. Avhengig av jordart er da nær 50 % av tilgjengelig vann brukt opp. Ei frøeng bruker videre ca 3 mm vann pr dag. Førtartene har svært variabel rotutvikling, fra hvitkløver til bladfaks. Arter med minst rotsystem vil komme raskt i en fase der vann vil være begrensningen framover.

Har du tilgang til et vatningsanlegg anbefaler vi vatning nå, gjerne med 20-25 mm.

Figur: Fra forklaring til vanningsmodellen til NIBIO [NIBIO/vanningsmodell - hjelpedokument](#)

Klasse	Betegnelse	mm tilgjengelig vann	mm i øvre jordlag
1	Meget tørkesvak	50	8
2	Tørkesvak	70	10
3	Middels tørkesterk	90	12
4	Tørkesterk	110	14
5	Meget tørkesterk	130	16

(Fra Vannplan 2.0, 1994)

Husk sprøytevask

Ved bruk av grasugrasmidler, spesielt Agil og Focus Ultra, minner vi nok en gang om viktigheten av god sprøytevask ved bruk av disse midlene, se etikettene. Slurv med dette kan få katastrofale følger i påfølgende kulturer som sprøyta brukes i.

Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Østafjells	900 89 399
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken	958 80 143
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving Øst	481 63 082
Astrid Gissingner	Norsk Landbruksrådgiving Agder	917 63 115
Harald Solberg	Norsk Landbruksrådgiving Innlandet	957 69 860